

CRNA GORA
S K U P Š T I N A
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-63-8/15-
Podgorica, 16. oktobar 2015. godine

INFORMACIJA

o učešću predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode dr Halila Dukovića i predstavnika Odbora za rodnu ravnopravnost i Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje na sastanku sa članovima ekspertske grupe Savjeta Evrope za borbu protiv trgovine ljudima (GRETA), održanom 15. oktobra 2015. godine u Skupštini Crne Gore

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković sastao se sa članovima ekspertske grupe Savjeta Evrope za borbu protiv trgovine ljudima (GRETA): gđom Ritom Theodorou Superman, gđinom Mihai Serbanom i gđinom Markus Lehnerom 15. oktobra 2015. godine. Delegacija GRETA-e boravila je u četvorodnevnoj posjeti Crnoj Gori u okviru II kruga evaluacije implementacije Konvencije Savjeta Evrope za borbu protiv trgovine ljudima. Pored predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode, na sastanku su učestvovali predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost Nada Drobnjak, član Odbora za rodnu ravnopravnost Nikola Gegaj i član Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Srđan Perić.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je istakao da je Odbor za ljudska prava i slobode u periodu od prethodne I evaluacione posjete GRETA delegacije Crnoj Gori i sastanka sa predsjednikom Odbora u novembru 2011. godine, preduzeo brojne aktivnosti u oblasti borbe protiv trgovine ljudima. Naročita pažnja Odbora bila je usmjerena na afirmaciju i zaštitu prava djeteta. Odbor je razmotrio Poseban izvještaj o dječijem prosjačenju u Crnoj Gori koji je sačinio Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore. Predsjednik je ukazao da dječije prosjačenje i život na ulici dovodi djecu i njihove porodice do niza drugih problema, među kojima je i izloženost trgovini ljudima. U cilju ukazivanja na problem, kao i doprinosa povećanju svijesti javnosti o neophodnosti borbe protiv prosjačenja Odbor za ljudska prava i slobode se priključio Kampanji „Naučimo ih nešto drugo!“ koju je realizovala Mreža ombudsmana za djecu Jugoistočne Evrope, uz podršku Save the Children-a. Takođe, prilikom razmatranja Izvještaja o seksualnom iskorišćavanju djece koji je sačinio Zaštitnik članovi Odbora su se upoznali sa podacima u ovoj oblasti i zaključili da se i Crna Gora, kao i druge evropske države, suočava sa ovim problemom, zbog čega je neophodno da preduzme niz mjera, posebno ako se ima u vidu da su žrtve seksualnog iskorišćavanja u većem riziku da postanu žrtve trafikinga.

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je istakao da se Odbor za ljudska prava i slobode prilikom redovnog razmatranja Informacija o implementaciji Strategije za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori za period 2012.-2016. godine, naročito bavio problemom ranih i prisilnih brakova koji su ukorijenjeni u romskoj tradiciji, a često se graniče sa trgovinom ljudima.

Ističući izuzetno dobru saradnju Odbora za ljudska prava i slobode sa Kancelarijom za borbu protiv trgovine ljudima, saopštio je da je Odbor razmotrio Informaciju o realizaciji Strategije za borbu protiv trgovine ljudima za period 2012.-2018 sa Akcionim planom za 2012.-2013. godinu i tom prilikom se upoznao sa brojnim aktivnostima preduzetim na sprječavanju trgovine ljudima i

realizaciji GRETA Preporuka u vezi sa implementacijom Konvencije SE za borbu protiv trgovine ljudima.

Takođe, Odbor je razmotrio Izvještaj o rezultatima sprovedenih istraživanja o zaštiti djece od svih vidova eksploatacije koji je sačinio Zaštitnik ljudskih prava i sloboda, a u januaru 2014. godine Odbor je organizovao Drugi regionalni sastanak parlamentarnih radnih tijela nadležnih za ljudska prava i prava djeteta sa ombudsmanima za djecu zemalja regiona na temu: „Prava djeteta-unapređenje položaja djece u cilju zaštite od svih vidova eksploatacije“ na kojem je zaključeno da je nužno ostvariti tijesnu i efikasnu saradnju država regiona u zaštiti djece od eksploatacije.

Na kraju, predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je naglasio da je na inicijativu Kancelarije za borbu protiv trgovine ljudima, u skladu sa preporukama GRETA-e koje se tiču same definicije krivičnog djela trgovine ljudima, izmijenjen član 444 Krivičnog zakonika, uvođenjem „ropstva i radnji sličnih ropstvu“ i „sklapanje nedozvoljenog braka“ kao dva nova oblika eksploatacije koja nastaju kao posljedica djela trgovine ljudima.

Predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost Nada Drobnyak je saopštila da se Skupština Crne Gore ozbiljno bavi pitanjima borbe protiv trgovine ljudima, kao pojave koja predstavlja jednu od najvećih i najprofitabilnijih globalnih kriminalnih aktivnosti. Nastojao se uspostaviti dobar zakonodavni okvir koji će omogućiti nadležnim institucijama da se efikasno bore u suzbijanju i rješavanju ovog problema. Takođe, ukazala je na važnost prevencije i edukacije građana Crne Gore o ovoj pojavi, navodeći da su na tom planu realizovane brojne aktivnosti. Članove GRETA delegacije upoznala je sa aktivnostima koje je realizovao Odbor za rodnu ravnopravnost, podsjećajući da je akcenat u radu Odbora bio na praćenju primjene Konvencije. Ukazala je da je prije nekoliko godina Odbor organizovao tematsku sjednicu o implementaciji Konvencije Savjeta Evrope za borbu protiv trgovine ljudima na kojoj je, po pozivu, učestvovao Davor Derenčinović, tadašnji potpredsjednik GRETA-e. Članove GRETA-e je upoznala da Odbor za rodnu ravnopravnost svake godine, povodom 8. marta organizuje sjednicu Ženskog parlamenta, navodeći da su na dvijema sjednicama predstavnicima Vlade postavljana pitanja u vezi sa trgovinom ljudima. Istakla je da je u fokusu rada Odbora u posljednje dvije godine specifičan oblik trgovine ljudima, a to su rani i prisilni brakovi u romskoj zajednici, o čemu se organizovane tematske sjednice na kojima su učestvovali i predstavnici romskih nevladinih organizacija, kao i predstavnici nadležnih državnih organa. U tom kontekstu, podsjetila je na prikazivanje filma o ranim brakovima sa svjedočenjem Romkinja i dvije predstave romskog teatra o ugovorenim brakovima, nasilju u porodici, prekidanju školovanja i reakcijama nadležnih institucija na te probleme. U cilju podrške ženama pripadnicama romske populacije i ženskim nevladinim organizacijama, Odbor redovno na sjednice poziva predstavnice ovih organizacija.

Član Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Srđan Perić je saopštio da se taj Odbor nije konkretno bavio trgovinom ljudima, već je ovo pitanje razmatrao u širem kontekstu. Odbor se češće bavio politički atraktivnijim temama, među kojima je zakonodavstvo iz oblasti zdravstva i penzijsko-invalidskog osiguranja, ali je uvijek bio otvoren za inicijative i rasprave o drugim pitanjima iz njegove nadležnosti. Upoznao je članove GRETA delegacije da Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje organizuje tematske sjednice, kao i posjete ustanovama zdravstvene i socijalne zaštite.

Članica ekspertske grupe Savjeta Evrope za borbu protiv trgovine ljudima (GRETA) Rit Theodorou Superman je upoznala poslanike da je u toku II krug evaluacije implementacije Konvencije Savjeta Evrope za borbu protiv trgovine ljudima, koji je počeo u maju 2014. godine, a u okviru kojeg se realizuje i ova posjeta. Predstavila je metodologiju rada, navodeći da GRETA šalje detaljan Upitnik državi članici, a nakon dobijenih odgovora, organizuje posjete u cilju

prikupljanja dodatnih informacija od državnih institucija i nevladinih organizacija. Bave se analizom zakonodavstva, kao i praktičnim aktivnostima koje država preuzima na prevenciji, zaštiti žrtava trgovine ljudima i gonjenju počinitelja. Najavila je da će Nacrt izvještaja o Crnoj Gori najvjerojatnije biti razmotren u martu 2016. godine i nakon toga poslat crnogorskim vlastima sa zahtjevom da dostave komentare na isti, o čemu će se opet raspravljati na plenarnoj sjednici najvjerojatnije u julu naredne godine. Nakon usvajanja Izvještaja, isti će biti poslat državi i objavljen.

Predstavnica GRETA-e je izrazila zadovoljstvo činjenicom da Skupština Crne Gore ozbiljno razmatra pitanje trgovine ljudima. Saopštila je da su prethodnih dana, prilikom sastanaka sa predstavnicima nadležnih organa upoznati sa nizom realizovanih aktivnosti i pozitivnih mjera preduzetih u ovoj oblasti. Ocijenila je da, i pored toga, ima prostora za dalji napredak. Posebno je pozdravila izmjene Krivičnog zakonika, kao i drugih zakona iz ove oblasti. Pozitivnim je ocijenila donošenje strategija i akcionih planova. Pohvalila je rad nadležnih organa, a posebno Kancelarije za borbu protiv trgovine ljudima, kao naročito važnog mehanizma u borbi protiv trafikinga. Naročito značajnim je ocijenila uspostavljeni multisektorski pristup za rješavanje ovog problema i saradnju na državnom i međunarodnom nivou. Kao veoma značajno istakla je uspostavljanje posebne jedinice za borbu protiv trgovine ljudima u Upravi policije. Pozdravila je i aktivnosti na podizanju svijesti javnosti u ovoj oblasti, kao i obuke koje nadležni organi sprovode. Za pohvalu su i aktivnosti na pružanju podrške i pomoći žrtvama trgovine ljudima.

Gđa Theodorou Superman je sugerisala da je trebalo propisati da se Zakon o naknadi štete žrtvama krivičnih djela nasilja primjenjuje danom stupanja na snagu, a ne danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

U vezi sa navedenom sugestijom, poslanica Nada Drobnjak je kazala da je donošenje ovog Zakona bila obaveza Crne Gore u pristupnim pregovorima sa Evropskom unijom, u okviru Poglavlja 23 i da se prilikom definisanja navedene odredbe Crna Gora ugledala na Hrvatsku. Izrazila je očekivanje da će nadležni državni organi sa pažnjom razmotriti sugestiju eksperata GRETA-e.

Na kraju sastanka, predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je zaključio da je u borbi protiv trgovine ljudima, pored aktivnosti koje preduzima svaka država pojedinačno, veoma značajna međudržavna saradnja koju Crna Gora ostvaruje kvalitetno sa svim susjedima, sa čime su se saglasili eksperti GRETA-e.

SEKRETAR ODBORA

Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA

dr Halil Duković